

Interview

Driemaal is scheepsrecht

Met meer dan 25 jaar ervaring in het veiligheidsdomein weet Saskia van der Put als geen ander wat het betekent om veiligheid en gezondheid in organisaties echt te laten leven. Ze werkt als directeur QHSE bij de NS, runt adviesbureau SHE-d.nl en is sinds begin dit jaar drievoudig gecertificeerd arbokerndeskundige.

| TEKST **JULIETTE WILDENBURG**

In dit gesprek vertelt ze over haar loopbaan, haar drijfveren en de waarde van de mensgerichte benadering binnen het veiligheidsvak.

Kun je kort vertellen wie je bent, zowel professioneel als persoonlijk?

'Ik ben scheikundig technoloog van oorsprong en begon mijn carrière in de chemische industrie. Al snel raakte ik gefascineerd door de vraag hoe je veiligheid structureel kunt verankeren in organisaties. Dat leidde mij via functies bij DCMR en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten uiteindelijk naar de zorg- en de spoorsector. Naast mijn werk bij NS Operatie heb ik mijn eigen adviesbureau, SHE-d.nl, waar het vooral gaat over RI&E-toetsingen en interimmanagement. Vanwege mijn baan bij de NS staat dit laatste overigens momenteel op een laag pitje. Wat mij drijft, is organisaties helpen om de veiligheidsprestaties, -gedrag en -cultuur steeds verder te verbeteren. Mijn gedachten over en ervaringen met het beïnvloeden van veiligheidsgedrag heb ik recentelijk in een e-book verwerkt.'

‘Veiligheid krijgt pas betekenis als iedereen het voelt, uitdraagt en elkaar helpt alert te blijven,’

Jij zet je met overtuiging in voor het verbeteren van veiligheid en gezondheid. Is er een moment geweest dat jou daarin fundamenteel heeft geraakt of veranderd?

'Ja, absoluut. Tijdens mijn tijd bij ExxonMobil maakte ik van dichtbij mee wat er gebeurt als veiligheid écht onderdeel wordt van de bedrijfscultuur. Na de grote tankerramp met Exxon Valdez in 1989, kwam er binnen de hele organisatie een ommekeer. Veiligheid werd zichtbaar in gedrag en keuzes op elk niveau. Dat heeft destijds veel indruk op me gemaakt. Sindsdien weet ik dat veiligheid pas betekenis krijgt als iedereen het voelt, uitdraagt en elkaar helpt alert te blijven. Niet door regels af te vinken, maar door samen verantwoordelijkheid te nemen.'

Wat maakt volgens jou het verschil tussen 'veiligheidsbeleid op papier' en een echt gedragen veiligheidscultuur?

'Het verschil zit in geloofwaardigheid en gedrag. Beleid kan nog zo goed zijn, maar als mensen niet zien dat leidinggevenden doen wat ze zeggen, dan beklijft het niet. Vertrouwen, voorbeeldgedrag en oprechte aandacht zijn cruciaal. Veiligheid moet onderdeel zijn van het dagelijkse gesprek, niet alleen tijdens audits of vergaderingen, maar ook op de werkvloer, bij de koffie. Zodra medewerkers ervaren dat hun stem ertoe doet, groeit betrokkenheid vanzelf.'

Welke rol zie je voor A&O'ers bij het vormgeven van duurzame gedragsverandering op het gebied van QHSE bij NS?

'A&O'ers brengen een waardevol perspectief mee: zij kijken naar de mens achter het gedrag. Bij NS besteden we veel aandacht aan psychosociale arbeidsbelasting, werkdruk en sociale veiligheid. De meerwaarde van een A&O'er zit 'm erin dat we veiligheid mensgericht benaderen. Het is een kans om inzichten te krijgen, dialogen te stimuleren en leidinggevenden te ondersteunen bij het begrijpen van hun invloed op de organisatiecultuur.'

Als we vooruitkijken naar de komende vijf jaar, welke ontwikkelingen zie jij als grootste uitdaging voor organisaties?

'De grootste uitdaging ligt in het behouden van balans. Werkdruk, technologische veranderingen en maatschappelijke verwachtingen nemen toe. Dat vraagt om organisaties die veiligheid en gezondheid zien als randvoorwaarde voor continuïteit. Mentale veiligheid wordt daarbij steeds belangrijker. Het gaat niet alleen om het voorkomen van ongevallen, maar ook om het voorkomen van uitval door stress of sociale onveiligheid. Hier ligt een prachtige kans voor A&O'ers om bruggen te slaan tussen beleid, praktijk en gedrag.'

‘Veiligheid is nooit af, het is een continu proces van leren, verbinden en verbeteren’

Welke les wil je A&O'ers en vakgenoten meegeven?

'Blijf nieuwsgierig en mensgericht. Leiderschap gaat over vertrouwen, luisteren en duidelijkheid scheppen. Mensen volgen je niet omdat je alles weet, maar omdat je ruimte geeft om te leren en verantwoordelijkheid te nemen. En blijf jezelf ontwikkelen. Ons vak beweegt mee met de maatschappij. Juist dat maakt het boeiend: veiligheid is nooit af, het is een continu proces van leren, verbinden en verbeteren.'

Tot slot

Saskia's verhaal laat zien dat veiligheid pas echt waarde krijgt als zij gedragen wordt door mensen. Niet als verplichting, maar als gezamenlijke overtuiging. ■

Saskia van der Put is A&O-deskundige, arbeids-hygiënist en hoger veiligheidskundige. Ze is directeur QHSE bij de NS en eigenaar van haar eigen advies-bureau SHE-d.nl